

PERSONĀLIJAS

Šogad atceramies

VELTAI ZOBIŅAI 90 DZĪVES GADI UN 50 GADI MUZEJĀ

Savā garajā mūžā Velta Zobiņa (1925–2010) ir piedzīvojusi dažādus laikmeta griežus: dzimusi neatkarīgajā Latvijas Republikā, pamatskolu beigusi liktenīgajā 1940. gadā, mācoties vidusskolā, piedzīvojusi gan pirmo padomju, gan nacistu okupāciju, līdz to pabeidza 1945. gadā jau otrās padomju okupācijas laikā. Tālākais izglītības ceļš ir vēstures studijas Latvijas Universitātē, kam seko darbs vienīgajā viņas darbavietā – tagadējā Latvijas Nacionālajā vēstures muzejā, kur bija atkal jāsāk visu apgūt no pašiem pamatiem pie pieredzējušajām kolēģēm – arheoloģes Lūcijas Vankinas un numismātes Rasmus Ceplītes.

Piecdesmit gadu ilgajā darba mūžā Velta Zobiņa bija kļuvusi par istu specifiskā muzeja darba pratēju un lielākā Baltijā numismātikas krājuma apstrādātāju: papildinot, identificējot, atributējot, sverot un mērot, rakstot un kārtojot zinātnisko kartotēku, pētot, rakstot, referējot un apmācot jaunos muzejniekus.

Nozīmīgs devums ar paliekošu nozīmi ir viņas sastādītie un Latvijas PSR Zinātņu akadēmijas Terminoloģijas komisijas akceptētie numismātikas, heraldikas un sfragistikas termini latviešu, krievu un vācu valodā, kas ir pirmais un vienīgais šāds apkopojums Latvijas vēstures historiogrāfijā.

Daudz Velta Zobiņa ir strādājusi arī pie nozīmīgākā numismātikas avota – monētu depoziņu zinātniskās apstrādes, kas atspoguļojas publikācijās, piemēram, Bigauņciema depoziņi (17. gs. beigas – 18. gs. sākums).

Muzeja darbinieku “zinātniskā publikācija” ir arī muzeja ekspozīcija vai speciālās izstādes. Velta Zobiņa līdz pat aiziešanai no darba muzejā ir bijusi līdzautore visām ekspozīcijām sadaļā par naudas apgrozību Latvijas teritorijā. Viņai pieder teiciens, ka “ar naudu var atspoguļot un izstāstīt visu Latvijas vēsturi”, jo katra politiskā virsvara savu darbību centās iemiesot, arī emitējot savu naudu.

Par ieguldījumu Latvijas kultūrā Veltai Zobiņai bija piešķirta Latvijas Kultūrkapitāla fonda mūža stipendija.

2014. gadā muzejā atkal ir atjaunota patstāvīga, ekonomiskās krīzes laikā likvidētā Numismātikas nodaļa. Tās darbinieces ir Veltas Zobiņas audzēknes un viņas darba cienīgas turpinātājas.

Kristīne Ducmane